

İlkokul Çocuklarına Korona Virüsü Salgınına Bulaşma Oyunu ile Anlatmak¹

Şebnem Demir

Korona virüsü ile ilgili etraflarındaki bilgi kirliliği ve anlamlandıramadıkları konuşmaların çocukların kaygı düzeylerini arttırdığını gördüğümde bulaşma oyunu oynatmaya karar verdim. 12 Mart Perşembe günü 14 2. Sınıf öğrencisiyle ve 13 Mart Cuma günü tüm ilkokul grubuyla 1, 2 ve 3. sınıflarda okuyan 36 öğrenciyle oyunu oynadık.

Oyun Süreci

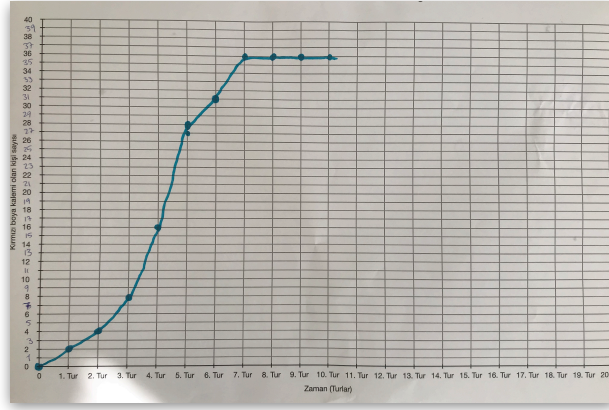
Oyun öncesi çocuklara yönerge dışında bir bilgi vermedim. Gruptaki herkese birer işaretleme kartı dağıttım. Bir kişiye kırmızı boya, geri kalan herkese mavi boya verdim. Başlangıçta herkes kendi kartındaki ilk kutuyu boyadı. Kırmızı boyası olan kişi sayısını tabloya yazdı. Her turda herkes karşılaştığı bir kişinin kartını boyadı. Kartı kırmızı boyananların elindeki boyaları da kırmızıyla değiştirdik. Her turda kırmızı boyası olan kişi sayısını tabloya kaydettik.

Şekil 1: Bulaşma Oyunu

¹ Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bültenin 30. sayısında (Mart 2020) yayınlanmıştır.

Zaman Boyunca Davranış Grafiği

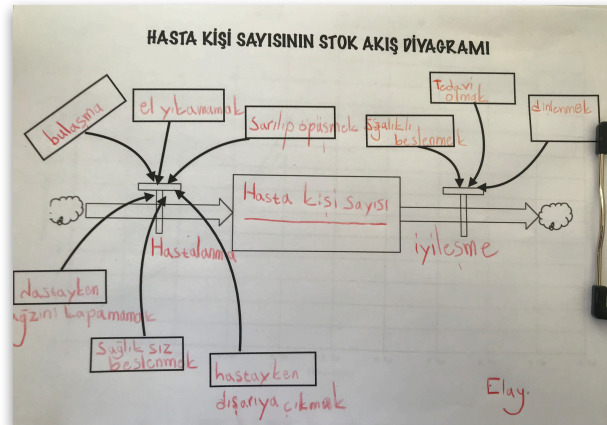
Şekil 2: Zaman Boyunca Davranış Grafiği örneği

Oyunun sonunda tablodaki verileri kullanarak kırmızı boyası olan kişilerin sayısının zaman boyunca davranış grafiğini çizdik. Ardından grafiği yorumlamak için çeşitli sorularla devam ettik ve çocuklar bu soruları cevaplarırken grafikte ilgili çıkarımlarda bulunmuş oldular.

- “Grafik bize sürekli bir artışı gösteriyor. Düz çizgi ise sayının değişmediğini gösteriyor”
- “Bir süre sonra çizginin düz olmasının nedeni artık herkeste kırmızı boya olması. Kırmızıya boyanacak kimse kalmadı”
- “Mavi boyası olanlar kırmızı boyası olanlarla karşılaşınca onlar da kırmızı oluyor”
- “Grafikte kırmızı boyası olanların sayısı çoğaldıkça daha hızlı artıyor”

Bu çıkarımların ardından bu oyunun onlara tanıdık gelip gelmediğini sorduğumda bir süredir gündemleri olduğundan dolayı kolayca “Hastalıklar gibi” sonucuna ulaştılar. Ardından son günlerde yaşanan korona virüsünün de tıpkı bu oyunda olduğu gibi bulaştığını anlattım.

Stok/Akış Diyagramı

Şekil 3: Stok-Akış Diyagramı örneği

Çizdiğimiz grafikteki kırmızı boyası olan kişi sayısı kavramını hasta kişi sayısı ile değiştirdik. Çocuklar bunun bir stok olduğunu söylediler. Böylece stok akış diyagramını hazırlamaya başladık. Hasta kişi sayısının giriş akışına “hastalanma” çıkış akışına da “iyileşme” yazdık. Giriş ve çıkış akışını etkileyen değişkenleri birkaç gündür virüs hakkında öğrendikleri bilgileri kullanarak belirlediler.

Gerçek Hayatla İlişkilendirme

“Herkesin kırmızıya boyanmaması için ne yapmak gerekirdi?” sorusunu yönelttim. Çocuklardan gelen cevap “Kırmızı olanlar mavi olanlardan uzak durmalıydı” oldu. Bu çıkarımla birlikte korona virüsünün yayılmasını yavaşlatmanın en kolay yolunun kalabalık ortamlardan uzak durmak olduğunu konuştuk. Böylece çocuklar okulların neden kapatıldığını kaygıya kapılmadan anlayabilmiş oldular.